

Genişletilmiş zet

Sosyal Ağlarda Uyuşturucu Madde Kullanımını zendirme Suı

Giriş

5237 sayılı TCK'nun "Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma" başlıklı 190 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını alenen özendirme veya bu nitelikte yayın yapma suı olarak düzenlenmiştir. Suçun oluşması için zendirmenin aleni bir biçimde yapılması gerekir. Sosyal medya paylaşımlarının bir içeriğe aleniyet kazandırdığı gerçeği ise ortadadır. Kişi, sosyal ağlarda yaptığı bir yayınlı, paylaştığı bir resim, yazı veya fotoğraflı uyuşturucu madde kullanmanın insanı rahatlattığını, huzura erdirdiğini, yaşadığı tüm sıklıntılı giderdiğini belirterek, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını alenen zendirirse 190 ıncı maddenin ikinci fıkrasında yer alan suç oluşur.

Çalışmada, kamu sağlığına karşı işlenen uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını özendirme suçundan, bu suçta özendirme fiilinin ne şekilde gerçekleştiğinden ve sosyal ağların bu suçun işlenmesindeki rolünden bahsedilecektir.

Bulgular

Sosyal ağların insanları tesir altında bıraktığı ve ilgi çekici paylaşımlarla kullanıcıların birbirlerini etkilediği ortadadır. İnsanların günlük hayatta vazgeçilmezi haline gelen sosyal ağlar, haber alma ve iletişim aracı olarak kullanılmakla birlikte bir etkileşim aracı haline gelmiştir. İnsanlar birbirleriyle sosyal ağlar aracılığı ile haberleşmeye başlamış ve hayatın merkezine internet ve sosyal medya girmiştir. Bu durum hayatımızı kolaylaştırmakla birlikte internetin ve dolayısıyla sosyal ağların suç işlenen bir alan haline gelmesi sonucunu doğurmuştur. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını alenen özendirmek veya özendirici nitelikte yayın yapmak suçtur. Uygulamada bu yayın internet ortamında ve sosyal ağlarda yapılmaya başlanmıştır.

Kanun koyucunun zendirmenin aleni biçimde olması gerektiğine işaret etmesi, bu fiilin sosyal ağlarda da kolaylıkla işlenebileceğini göstermektedir. İnternetin etkileşimli bir ortama sahip olması, web 2.0 ile birlikte oluşturulan içeriğin sayısı belli olamayan kullanıcılara hızlıca ulaşması, inceleme konumuz olan suçun icrasını kolaylaştırmaktadır.

Konu sadece TCK'da değil, diğer zel Ceza Kanunları'nda da ele alınmıştır. Örneğin, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un "İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararları ile yerine getirilmesi" başlıklı 8 inci maddesinde, internet ortamında yapılan ve içeriği uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (TCK m. 190), suçunu oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verileceği belirtilmiştir (Bkz. 5651 s.lı Kanun, m. 8-1/a-3).

Tartışma

İnceleme konumuz olan suç tipine Kanun'da yer verilmesi yerindedir. Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin sadece ticareti ve kullanılması değil, öncesinde bu tür maddelere ulaşmayı ve toplum sağlığından önce ferdin sağlığını koruma adına bir suçun işlenmesini en başından engelleyecek düzenlemelere ihtiyaç olduğu ortadadır.

Uygulayıcılara ve Araştırmacılara neriler

Uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımını alenen özendirme veya yayın yapma suı bakımından TCK'nun 190'nıncı maddesinde yer alan hükmün önemli olduğunu ve caydırıcılık niteliği taşıdığını belirtmemiz gerekir. Bununla birlikte sosyal ağlarda yayın yapmak suretiyle uyuşturucu madde kullanımını özendiren içeriklerin internet ortamında filtrelenmesi ve engellenmesi gerekmektedir. Ayrıca sosyal ađ kullanıcılarının yaptığı paylaşımların hukuki sonuçları konusunda bilinçli hareket etmesi beklenir. Bu nedenle uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımı kolaylaştıracak ve özendirecek her türlü girişimin önüne geçmek ve bu amaçla caydırıcı tedbirler almak Devletin ve yasa koyucunun en önemli görevleri arasındadır. Ceza Kanunlarında fiilin suç olarak düzenlenmesi yanında bireyleri bil-ilendirici çalışmalar yapılması da teşvik edilmelidir.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını özendirici nitelikte yayın yapmak özellikle çocukların ve gençlerin sağlığını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Radyo, televizyon, gazete ve dergi gibi geleneksel kitle iletişim araçlarından farklı olarak internet ortamında sosyal ağlar marifetiyle sayısı belirlenemeyecek kişilere ulaşma ve bu durumun ortaya çıkaracağı haksızlık muhtevası dikkate alındığında, 190 ıncı maddenin ikinci fıkrasında yer alan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını özendirici şekilde yayın yapma seçimlik hareketinin nitelikli hal olarak düzenlenmesi ve failin daha ağır ceza ile cezalandırılması gerektiği düşüncesindeyiz.